

Španělská gastronomie

Mgr. Alexandr Burda

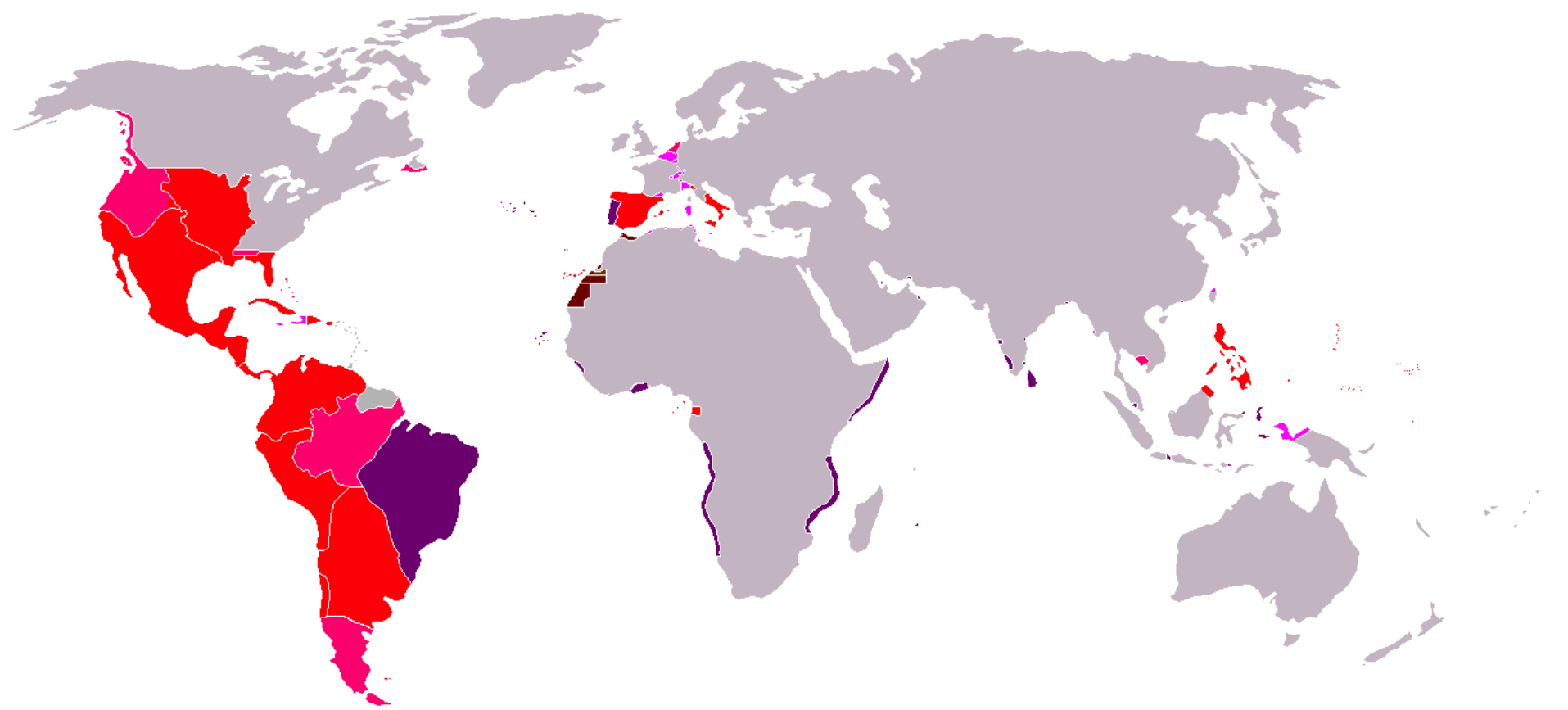
Krátký pohled do historie

- osídlení (pravěké oblasti – Burgos, Altamira)
- Římané (Iberové, Kartáginci a další)
- Křesťané (od 3. století)
- barbarské kmeny a Vizigóti
- Maurové (po Reconquistu: 722)
- katolické království a Kolumbus
- Habsburkové a Bourboni
- Franco (fašismus a církev)
- Demokracie a aristokracie

COLUMBUS

Španělská koloniální říše

Historické vlivy

- Přítomnost Maurů (Arabů), okupovali Španělsko 700 let - citrusy, ořechy, koření, rýže. V konzumaci převažovala zelenina, ovoce (datle, fíky) skopové maso. Výjimečně hovězí a ryby, zakázáno vepřové.
- Objev Nového světa (1492) jako první začali používat rajčata , kukuřici, papriky, brambory, kakao, tabák.
- Ostatní vlivy – italská a francouzská kuchyně, mexická kuchyně, africký a americký vliv.

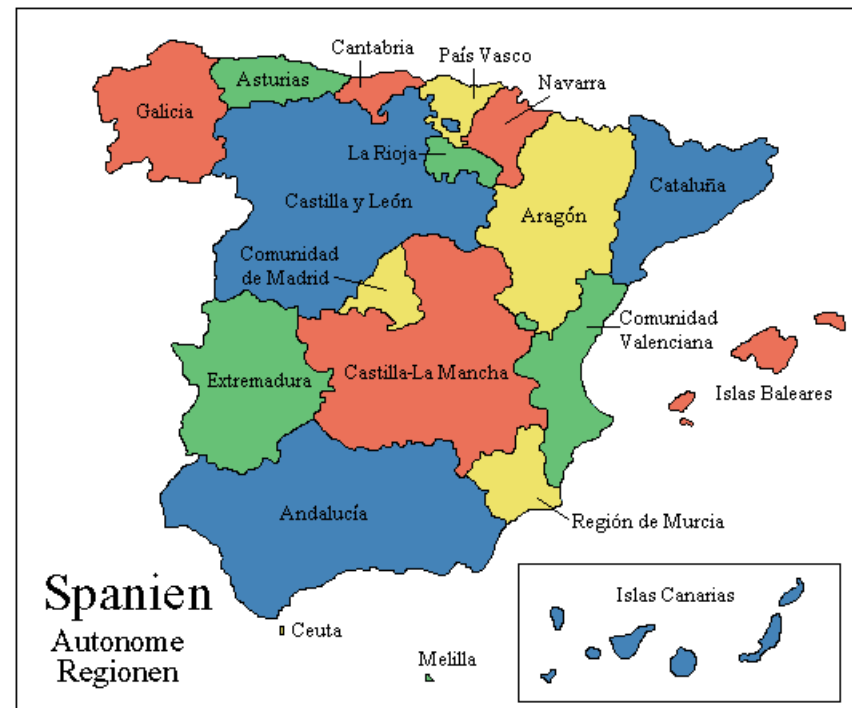

Členění španělské kuchyně

Galicijská, Baskitská, Katalánská , Kastilská, Asturijská, Murcijská, Navarská, Andaluská, Valencijská, kuchyně z Madridu a okolí.

Baleárské ostrovy

Kanárské ostrovy

Společné znaky

- Velké a chutné porce
- Polévky, vývar z masa nebo zeleniny
- Zeleninové saláty jako předkrm
- Vejce - **Tortilla española**
- Nákypy ze sýrů, ryb a zeleniny
- Plněné těstoviny **canalones**
- **Croissanty, churros**
- Olivy a olej

trhy

Olivovníky, olivy, olej...

Cacereña / Manzanilla

Olej

"Una barra de pan"

Čerstvý chléb se konzumuje téměř ke každému jídlu.

Gaspacho

Chobotnice s vinným octem

Paella

Španělé milují jídla z jedné pánve

Grilované krevety

Plody moře

Ryby a plody moře vždy čerstvé

Manchego

- Obsah tuku 50%.
- Tvrdá kůrka, světležluté až zeleno – černá barva
- **Fresco** mladý sýr - max. 60 dní
- **Semicurado**, min. 60 dní, je kompaktní
- **Curado**, půl roku a více
- Sýr chutná trochu ostře a pikantně, což záleží na době uzrávání.
- Jako dezert je však sýr populární s fíky, hrozny, jablky a zavařenou kdoulí.

Manchego

Cabrales

- Tři druhy mléka, kravské, ovčí a kozí
- Uzrává ve vápencových jeskyních.
- Vzniká okrajová plíseň, musí se otáčet při zrání a okraj se čistí.
- Zraje tři až šest měsíců při nízkých teplotách.
- Ještě se balí do javorových listů pro zrání, ale prodává se ve fólii.

Cabrales

Queso de oveja

Queso de oveja

- Výjimečný ovčí sýr vyrobený z pasterovaného ovčího mléka
- Gurmánský zážitek ve spojení s kvalitním červeným vínem

Ibores

Ibores

- Chudá a nevlídná oblast Extremadura
- Zraje min. dva měsíce
- Při zrání se potírá olivovým olejem a paprikou
- Vyrábí se ze syrového kozího mléka
- Sýr se strouhá na saláty, nebo teplé pokrmy

Jamon serano

Pata negra = Jamon iberico

Sušené šunky

- Serrano, Ibérico, Jabuko, Guijuelo, Truel, Segovia
 - liší se hlavně druhy prasat a způsobem výkrmu
1. Jamón serrano (Reserva, Curado, Extra) - je nejnižší kvalitativním stupněm.
 2. Iberská šunka patří mezi nejvyhlášenější delikatesy světové gastronomie.
 3. Nejlahodnější a nejdražší je Jamón Ibérico neboli Pata Negra

Vyrábí se z kýt černých vepřů volně chovaných v provinciích Estramadura a Huelva ve Španělsku.

Prasata se živí výhradně žaludy

Maso je pravidelně prorostlé s oříškovým aroma.

Šunka zraje v polohách mezi sedmi sty a tisícem metrů nad mořem

Zraje v suchém proudění zhruba dvakrát déle než druh Serrano.

Filírování Jamon

Chorizo

Chorizo

- Hrubě nasekané vepřové maso a slanina
- Kořenění sladkou i pálivou paprikou a solí
- Existuje v množství krajových variant - uzené i syrové, obsahují česnek, bylinky a další přísady...

Katalánský puding

Rajčata?

- La Tomatina se koná od již roku 1945 vždy v den svatého Ludvíka
- Do Buñola přijede až 30.000 návštěvníků
- Připraveno je 125.000 kg zralých rajčat
- V 11 h přijíždí kamiony s rajčaty...
- Bitva trvá hodinu

La Tomatina

Vztah k hovězímu ?

Býk je symbolem země

Býčí slavnosti ve městě Pamplona

Španělské vinařství

1 200 000 ha osázeno révou (Kolikrát je to ČR?)

Převažují španělské modré odrůdy:

Tempranillo, Garnacha, Macabeo, Parelada, Xarello...

Vinařská zvláštnost:

Vinho dos mortos

Španěle rozeznávají tři druhy vína:

Suché, těžší a sladké

System kvality vln

- Vln Comercial – VC, komerční vln
- Vln de la Tierra“ – VdlT, neboli vln země, je osobité
- Denominacion de Origen
(D. O.) – kontrola pŕvodu
- Denominacion de Origen Calificada
(D. O. Ca) – nejvyšší hodnocení

Crianza

- Označení pro vybrané odrůdy vín zrajících určitou dobu v sudech barricas. U červeného vína je stanoveno minimálně šest měsíců a na trh jsou uvedena po dosažení dvou let. U bílých a růžových odrůd je lhůta zraní v sudu také šest měsíců, ale na trh jsou uvedena o rok dříve. Je důležité ještě zmínit, že v období po dozrání v sudu a před uvedením na trh musí ještě víno zrát v láhvi.

Joven

- Mladá vína specifická svěžestí a ovocností. Jsou uvedena na trh obvykle hned v prvním roce po sklizni.
- Nejsou vhodná pro archivaci například stejně jako naše Svatomartinské. Postupem času se totiž vytrácí svěžest.

Reserva

- Vína vhodná pro archivaci. Červené odrůdy musí zrát minimálně rok v sudu a na trh přichází, když dosáhnou tří let.
- U bílých a růžových odrůd je délka zraní v sudu šest měsíců a uvedeny jsou na trh po dosažení dvou let věku. Také zde je období zraní v lahvích.

Grand reserva

- Výběrová vína, která se vyrábí jen v těch nejkvalitnějších ročnících.
- Červené odrůdy si vyžadují nejméně pět let zrání: tři roky v sudu, dva v láhvi.
- Bílé a růžově čtyři roky, z toho minimálně šest měsíců v sudu.

CAVA

- Nejprodávanější šumivé víno v Evropě
- Vytváří samostatnou podskupinu
- Sekundárně fermentuje v láhvi
- Tři odrůdy (Macabeo, Parellada, Xarello)
- Více podoblastí

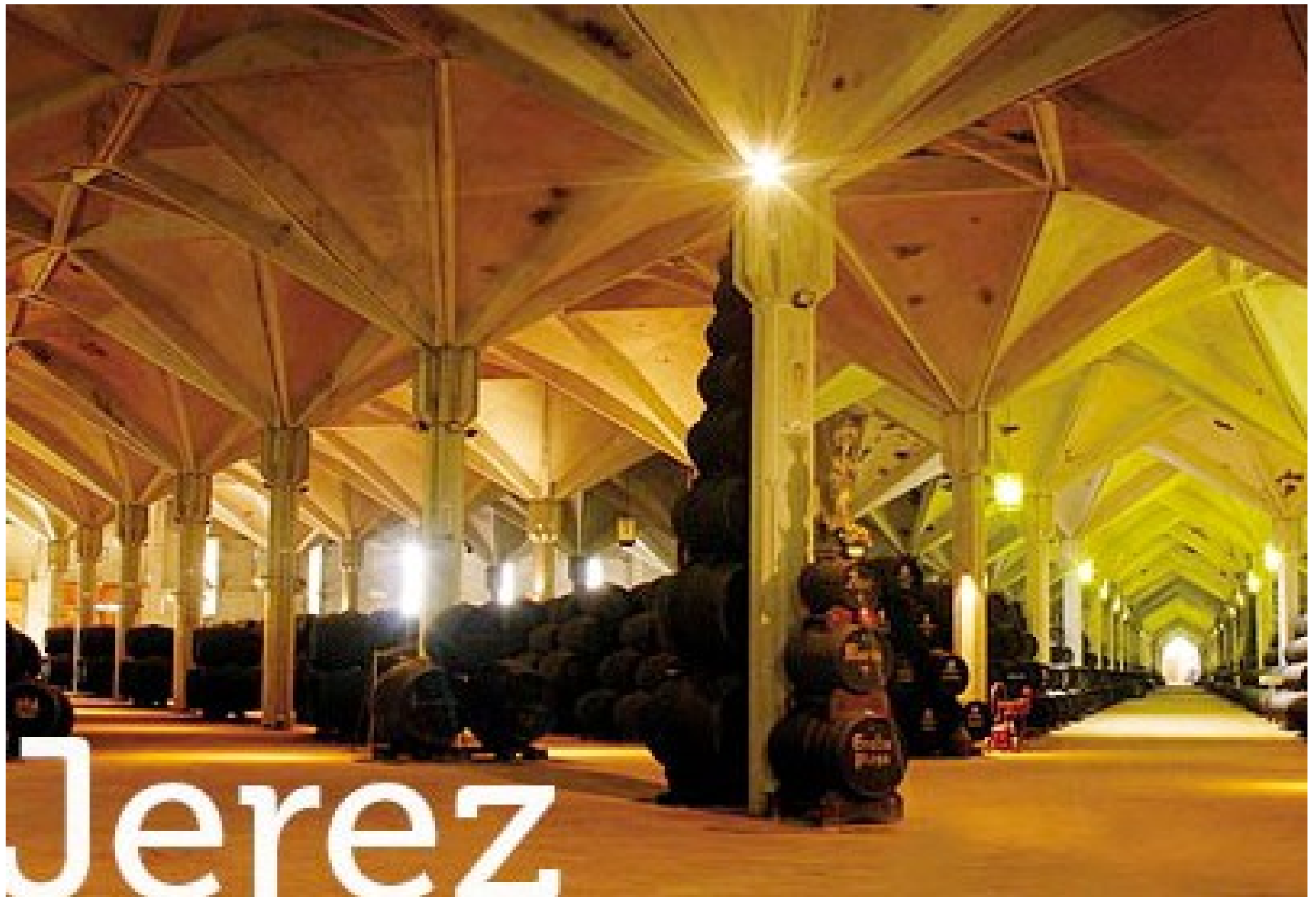
Sherry

- Fenomén, který proslavilo námořnictvo i britské dámy...
- Tři odrůdy:
 - Palomino
 - Pedro Ximénez
 - Moskatel Fino
- Bodega
- Solera

Výroba sherry

- Sherry je vyrobeno metodou fortifikace
- Vyrábí se vždy suché
- Sladkost se upravuje dodatečně
přídavkem přírodních sladících prostředků.
- Dolihování probíhá přídavkem alkoholu po ukončení fermentace.

Jerez

Členění sherry

- Medium – slazené amontilado, digestiv. Až 18 %
- Oloroso – plné jemné chuti s rozinkovou příchutí, suché s vysokým obsahem alkoholu až 24%, vhodné jako digestiv.
- Manzanilla – nejsušší a nejlehčí ze všech sherry, aperitiv. 15 %
- Fino – suché, určeno k rychlé spotřebě po naláhování, aperitiv. 15 %
- Cream – tmavé, plné chuti, oslazené cukrem sladkých odrůd, digestiv.

Grenadina

Granátové jablko

- Z granátového jablka se využívá šťáva
- Vyrábí se koktejly, džusy, sorbety
- Nejznámější je grenadina
- Sirup se používá i do salátů a ve studené kuchyni
- V teplé kuchyni se přidává k drůbeži, grilu, rybám
- Granátové jablko je symbolem Granady

Sangría

Digestiv: Brandy a likéry

sidra

Horchata

Horchata

- Připravuje se z vody, cukru a ovoce zvané ho chufas (šáchor jedlý) původem z Egypta
- Ovoce přivezli Arabové
- Nejvíce se jim daří na jihu ve Valencii
- Připomíná mléko
- Neobsahuje tuk

Čokoláda

- Národní nápoj Španělů
- Španělská snídane
- Americké kolonie
- Kryštof Kolumbus
- Kakaový bob jako cenina
- Poprvé na sladko...
- Tajemství jen pro šlechtu

Pěstování kakaovníku

- pěstuje se v zemích tropického pásma
- roste až do 15 m, zastřihuje se na 6 m
- teplota, vlhkost, nemá rád sluneční záření
- Boby měří 12-20 cm, váží 1,5 kg
- V tykvi je 20-40 bílých semen
- Druhy: Criollo (Amerika) a Forastero
- Čokoláda = kako + máslo + vanilka +...

Tabák

- První zmínka o tabáku pochází z deníku Kryštofa Kolumba:
“ Indiáni vyvolávají své mocné duchy vdechováním proužku dýmu, stoupajícího ze zapálené hromádky usušených listů jisté rostliny“. Jednalo se o kmen Tainů na Karibských ostrovech.
- Podle archeologů však používali indiáni tabák už podstatně dříve. K náboženským účelům jej 500 n.l. využívali i Mayové a Aztékové. Tabák byl výsadou mužské elity. Žvýkali fermentované listy nebo vdechovali zapálené smotky, což můžeme pokládat za předchůdce doutníků.
- Do Evropy se tabák dostal v 16. století a kouřil se v dýmce. Reakce na tuto módu byly rozporuplné.

Produkce doutníkového tabáku

- Tabák na doutníky se pěstuje především v oblastech střední a jižní Ameriky, na ostrovech Dominikana a Kuba, ve střední Africe.
- Jednotlivé tabákové listy se mezi sebou mohou mísit. Jiný tabák se používá jako náplň a jiný k tzv. vázání doutníku.

Skladování doutníků

- Humidor simuluje vlhkost tropického ovzduší.
- Skříňka ze španělského cedru odolává tabákovým broučkům.
- Rozlišujeme příruční a skříňové humidory.

Členění doutníků

- Podle barev
- Podle tvarů a průměru
- Podle vlhkosti tabáku na vlhké a suché
- Podle původu: Kuba, Dominikana...
- Podle vazby listu(celý list, řezaný list...)

Nazelenalý, světle krémový, středně hnědý, načervenalý, tmavě hnědý a hnědočerný list

Corona, panatela, pyramida

Torpedo, perfecto, culebras

Děkuji za pozornost

Mgr. Alexandr Burda